

חזר אותו אדם למרימר לשאלו שנית.

אמר ליה מרימר לההוא גברא: זיל, אימא ליה למאן דתיב אבבא, לך ואמור למי שיושב בשער הבית, והיינו, לרב אחא: לית הלכתא כוותיה דרבא ביתרת!

והני מילי דיתרתא כשרה, היכא דקיימא בדרא דאוני, בשורת האונות. והיינו, שהיא נוספת במקום שראוי להיות שם אונא נוספת. אבל אי קיימא ביני ביני — טרפה. (45)

ההוא אונא דביני ביני דאתא לקמיה דרב אשי. סבר רב אשי למיטרפה.

אמר ליה רב הונא: מר [רב אשי, שאתה] בר אויא! כל הני חיוי (46) ברייתא, (47) כל בעלי החיים הרועים באפר [בחוף, או במדבר], הכי אית להו, וקרו לה טבחי "עינוניתא דוורדא". (48)

"עינוניתא" היא כמו "אינוניתא", והיינו, אונא קטנה הדומה, בצבעה האדום, לוורד.

והני מילי שיש להכשירה כאשר היתה אותה עינוניתא דוורדא מגואי, מתחת לריאה.

אבל אם היתה אנבה, מלמעלה לריאה, הרי אפילו היתה קטנה כטרפא, כמו עלה דאסא, הדס, הרי היא טרפה.

אמר רפרם: האי ריאה דדמיא לאופתא לבקעת עצים — טרפה. וכדמפרש ואזיל:

איכא דאמרי דמי לבקעת עצים בחזותא. והיינו, שדומה צבעה הלבן לבקעת עצים.

ואיכא דאמרי בנישתא, בשעה שממששים בה חשים שהיא קשה כבקעת עצים.

איכא דאמרי דנפחה, שנעשית לבנה כבקעת, והיינו בחזותא.

ואיכא דאמרי דפחיוא, שהיא קשה כבקעת, והיינו כגישתא.

ואיכא דאמרי דשיעא, שהיא חלקה כבקעת עצים שהוחלקה, דלית לה חיתוכא דאוני.

אמר רבא: אם היה מראה הריאה ככוחלא כחול — כשרה. ואם היה מראה הריאה כדיותא, דיו יבש שחור — טרפה.

דאמר רבי חנינא לענין דם הנידה: דם שחור — אדום הוא, אלא שלקה והתקלקל, וגם ביחס לריאה אמרינן שבשר אשר מראהו שחור עתיד להירקב ולינקב.

ירוקה — כשרה מדרבי נתן. וכדמפרש ואזיל. וכן אדומה — כשרה מדרבי נתן.

46. גירסת התוס' והרא"ש היא "עיזי ברייתא".

47. רש"י בפירוש השני כתב שהכוונה היא לבהמות בריאות, שמינות.

48. לפי הרשב"א בתורת הבית, [בית ב שער ג]

45. רש"י, לפי גירסת השיטה מקובצת, ביאר שלשה אופנים לביני וביני: א. מלמטה [מתחת] לערוגה, שהיא דופן הריאה. ב. או שהיא בין שתי ערוגות הריאה, למטה [אך לא מתחת להן]. ג. אונא היוצאת באמצע האומא על גבה, שלא כסדר חיתוך האונא. [עיי' ציור בספר שיחת חולין]

כעשבים, וכמוריקא, כצבע כרכום, וכגון
ביעתא ביצה [שהירוק והצהוב נחשבים
כאותו צבע] — טרפה!

והוינן בה: אלא ירוקה דאמרינן לעיל
דכשרה — היכי דמיא?

ומשנינן: בירוק ככרתא.

אמר רבינא: אי הווי מקום אטום בריאה
שלא נכנס לשם אויר — מיייתנן סכינא,
וקרעינן לה. אי אית בה מוגלא — ודאי
אטום מחמת מוגלא הוא, וכשרה. ואי לא
— מותבינן עלה על אותו מקום אטום,
לאחר שנקרע, גרפא, נוצה, או רוקא, וחזינן
— אי מבצבצא, שהנוצה או הרוק
מתנדנדים, כשרה, ואי לא מבצבצה, הרי היא
טרפה.

אמר רב יוסף: קרום, שעלה מחמת מכה,
בריאה — אינו קרום! ומשום שעומד
להסתר. וכל סירכות הריאה הם קרום העולה
מחמת מכה, ולכן אפילו שלא יוצא רוח
מאותו מקום, הרי היא טריפה, כי ודאי יש
נקב באותו מקום, שממנו יצא הריר ונעשה
קרום.

ואמר רב יוסף: האי ריאה דאושא, משמיעה
רעש כאשר נופחין בה, אי ידעינן היכא
אושא, מנחינן עלה גרפא, נוצה, או גילא,
קש, או רוקא. אי מבצבצא — טרפה. ואי
לא מבצבצה — כשרה.

ואי לא ידעינן לה, מיייתי משיכותא ספל

דתניא: רבי נתן אומר: פעם אחת הלכתי
לכרכי הים, באתה אשה אחת לפני, וסיפרה
לי שמלה בנה ראשון, ומת. ומלה בנה שני,
ומת. ואת הבן שהולידה שלישי הביאתו
לפני. ראיתיו שהיה אדום.

אמרתי לה: בתי, המתיני לו עד שיבלע בו
דמו.

המתינה לו, ומלה אותה, וחיה. וחיו קורין
אותו נתן הבבלי, על שמי.

ושוב פעם אחת הלכתי למדינת קפוטקיא.
באתה אשה לפני, שמלה בנה ראשון, ומת.
שני, ומת. שלישי, הביאתו לפני. ראיתיו
שהיה ירוק, הצצתי בו, ולא היה בו דם
ברית. אמרתי לה: בתי, המתיני לו עד
שיפול בו דמו. המתינה לו ומלה אותו, וחיה.
וחיו קורין אותו נתן הבבלי על שמי.

ומוכח שצבע אדום וצבע ירוק הם צבעים
שאפשר להבריא מהם, ולכן יש להכשירם
לשני צבעים אלו גם בריאה.

אמר רב כהנא: ריאה שהיה המראה שלה
ככבדא — כשרה. ככשרא — טרפה. דהכי
קים ליה לרב כהנא, שמראה של ריאה
הדומה לכבד עתיד להבריא. ומראה בשר,
אינו עתיד להבריא.

וסמיניך [שמות כב] ובשר בשדה — טרפה.

אמר רב סמא בריה דרבא: האי ריאה דדמיא
צבע הירוק שלה ככשותא, מין ירק, ולא

כך דרכן, לכן גם שאר רוב הבהמות, על אף
שאינן דרכן בתוספת זו, אינן נפסלות מטעם כל
יתר כנטול דמי.

כיון שמצוי הדבר שיש מיעוט בהמות שיש להם
תוספת זו, אין אומרים בה כל יתר כנטול דמי, כי
היות והבהמות שדרכן בכך אינן נפסלות, שהרי

דמיא פשוטי של מים פושרים ומותבינן לה לריאה בגוה.

בחמימי לא מותבינן לה, משום דכווצי, ונסתם בכך הנקב. בקירוי לא, משום דמטרשי, שמקשים את הקרום, וקרום דק כשהוא מתקשה הרי הוא נסתר בעת משמוש היד, ויתכן שהבדיקה תנקב אותו.

אלא, בדקינן לה בפשוטי.

אי מבצבצא טרפה, ואי לא, כשרה. משום דאמרין, תתאה אינקיב, עילאה לא אינקיב. והאי דאושא — זיקא דביני וביני הוא.

[וכדמפרשינן לה לעיל מו ב].

אמר עולא אמר רבי יוחנן: ריאה שבשרה נימוח בתוך קרומי הריאה, שנשפכה בקיתון [ונשפך הבשר המחוי מראשה לסופה, ומסופה לראשה, ונחסר בכך בשר הריאה] — כשרה.

אלמא, קסבר רבי יוחנן, חסרון שאירע מבפנים לא שמיה חסרון.

איתביה רבי אבא לעולא: הרי שנינו במשנתנו: הריאה שניקבה או שחסרה הרי היא טריפה.

ומדייק רבי אבא: מאי "חסרה"?

אילימא חסרה מבחוץ — היינו ניקבה? שהרי אי אפשר לחסרה מבלי שינקב הקרום.

אלא, לאו, בהכרח שחסרה מבפנים. ושמע מינה חסרון מבפנים שמיה חסרון.

ודחינן: לא תשמע מינה. כי לעולם אימא לך חסרה מבחוץ. ודקא אמרת "היינו ניקבה?"

לא צריכא, הוצרך תנא דמתניתין למיתני "חסרה", אלא לרבי שמעון, דאמר אין הנקב של ריאה מטריפה עד שתנקב לבית הסמפונות. וקא משמע לן תנא דמתניתין, כי הני מילי שסבר רבי שמעון בעינן שתינקב עד לבית הסימפונות, נקב דלית ביה חסרון. אבל נקב דאית ביה חסרון, אפילו רבי שמעון מודה דלא בעינן שינקב עד בית הסימפונות.

רבי הנניה חלש, חלה. על לגביה רבי נתן וכל גדולי הדור. איתו קמיה ריאה שנשפכה בקיתון, ואבשרה.

אמר רבא: והוא דקיימי סמפונות, שלא נימוקו.

אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי: מנא ידעינן שלא נימוקו? שמא נימוקה אחת מהן?!

אמר ליה: מיייתנן צעא דקוניא, קערת חרס מצופה באבר, שהיא חלקה, ושפכינן לה למיחוי של בשר הריאה בגויה, וחזינן: אי אית בה שורייקי חיורי, מראות לבנות, סימן הוא שנימוקו הסימפונות, והרי היא טרפה, ואי לא — כשרה!

אמר רב נחמן: ריאה שנימוקה מקצתה מאליה, שאינה נשפכת בקיתון, אך אותו מקום שנימוק הרי הוא חלול, שאין בו כלום, וקרום שלה קיים — כשרה.

תניא נמי הכי: ריאה שנימוקה וקרום שלה קיים, אפילו מחזקת באותו חלל שנוצר רביעית הלוג - כשרה.

ניטלה שלפוחית האם שלה, שהולד מונח בו מ-א — כשרה.